

Prezident İlham Əliyev: "Uzun fasilədən sonra bu il birinci dəfə keçirilən "Xarıbülbul" musiqi festivalı şəhidlərimizin əziz xatirəsinə həsr olunub. Biz bu günü bizim qəhrəman hər-bçilərimizə borcluyuq, Azərbaycan xalqına borcluyuq. Xalq birləşdi, xalq həmrəylik göstərdi, bir yumruq kimi birləşdi və bu Qələbəni Azərbaycan xalqı qazandı. Bu, bizim hamımızın qələbəsidir"

Dövlət başçısı 2021-ci il 7 may tarixli Sərəncamı ilə Şuşa şəhərini ölkənin mədəniyyət paytaxtı elan etdi. Bu Sərəncamla "Vaqif poeziya günləri" və "Xarıbülbul" festivalı da bərpa olundu. Ötən il may ayının 12 və 13-də Şuşada keçirilən "Xarıbülbul" musiqi festivalından - 44 günlük Zəfərimizin üzərinə yeni bir Zəfər əlavə edən 2 gündən söhbət açmaq istəyirəm. Keçən il də yazmışdım. Şuşada Cıdır düzündə keçirilən festivalı televiziya vasitəsilə izləyə-izləyə, bir qədər doluxsuna-doluxsuna, çox qürur duya-duya, lap çox fəxr edə-edə yazmışdım.

30 ilin yaralarına məlhəm 365 gün

Budur, 365 günü tamam olur 30 illik hicranını vüsal edən Xarıbülbulün. Ötən ilin 12-13 mayında Şuşasına onun adını deyib gələnlərin nəvazişi, Azərbaycan musiqisinin o doğma səsi ilə bir qərinə-yədək çiyinə düşmüş başını qaldırdı Xarıbülbul. Onu deyib gəlmişdilər. Onun hüsnünü oxşamağa, yaralı qəlbinə məlhəm olmağa, küskün könlünü almağa gəlmişdilər. 30 il əvvəl hər il adına keçirilən festivallarla ərköyünlənən, elə bu səbəbdən də gözü yollarda qalan Xarıbülbul üçün toplaşmışdı festival iştirakçıları.

Elə mən də həmin 2 günə qayıdım. Bu yazını "Qarabağ" şikəstəsinin Şuşanın dağlarına, düzlərinə səpələnən səsinə hər daşın, qayanın, torpaqdan boylanan kiçik bir çiçəkdən, otdan tutmuş göydəki buludlara qədər "ciyərlərinə" çəkdiyini duyaraq yazıram. Səmada qartalın süzməsindəki qüruru, doğma musiqini eşidib Cıdır düzünə üz tutan quşların sevincini duyaraq yazıram.

İkinci Qarabağ müharibəsində şəhid

Xarıbülbul festivalı: Zəfər+Zəfər

olan oğullarımız keçir bir-bir gözlerim önündən... Şuşadakı qəhrəmanlıqları, əlbəyaxa döyüşləri xatırlayaraq, "öldü var, döndü yoxdur!" iddiasını duyaraq yazıram. Sinələri, əl-ayaqları ilə 30 ildə ot basmış, yolu, çığırı itmiş Şuşaya yol aç-

maqlarından duyğulanaraq yazıram. Yarımçıq qalmış ömürləri, yarımçıq qalmış arzuları, diləkləri duyaraq yazıram... 44 gündə cəbhədəydik, səngərdəydik, evimizdə gözlerimiz yollarda, qulaqlarımız səsdəydi. Dünyanın hər yerindəydik, işdə, məktəbdə, hərəməz bir yerdəydik.

Ürəklərimizdə olan isə yenə də həmişəki idi, harada olmağımızdan asılı olmayaraq eyni idi, eyni arzu: torpaqlarımızın azad olunması. Bu arzu bütün ömürlərdən, arzulardan əziz idi azərbaycanlılar üçün. Ona görə ömürlər yarımçıq qaldı, minlərlə şəhid qurban oldu Qarabağa. Elə Şu-

şada keçirilən "Xarıbülbul" musiqi festivalının şəhidlərimizin ruhuna həsr olunmasında məqsəd də bu musiqinin sədaları fonunda Zəfərlə onların ruhunu bir daha müjdələmək, azad etdikləri Qarabağda səslənən musiqi ilə ruhlarını bəzəmək idi.

O dronlar, bu dronlar

44 gündə Qarabağda dronların göy üzündəki gəzintisi düşməni bir-bir arıtladı kimi, festivalda səmada görünən dronlar isə Şuşanın füsunkarlığını Azərbaycan musiqisinin əsrarəngizliyi ilə birləşdirib Qarabağa, oradan Azərbaycana yayırdı. Ali Baş Komandanımız, müzəffər sərkərdəmizin, vətənpərvər gənclərin-igidlərin, mərdlərin Zəfər müjdesini bu dəfə Şuşadan göy üzünə qalxan musiqi anladır. Şuşanın ucsuz-bucaqsız dağ-dərələri, sıldırım qayaları bir anda musiqini udur, sanki yox edirdi. Bu bir həsrətdən doğan acıqımı, ehtiyacımıydı? Bəli, elədir... Bir qərinəyə yaxın həsrət bitdiyi andı o an. Doymaq istəyirdi vüsala dağlar, həsrət bu musiqinin səsi ilə sinəsindən qoparıb atırdı dərələr. Bu musiqi yazın ən gözəl anlarını bəxş edirdi bu yerlərə. 30 ildə heç bahar görməyən, 44 gündə payızı bahar olan ellərə Sanki yaz çiçəkləri bu anı gözəlmişlər, onların musiqinin ritmi ilə açmalarını duydum. Hər not bir çiçək, hər çiçək bir bahardır. Bu musiqi onların günəşi, suuydu. 30 ildə doğmayan günəşi, susuzluqdan yanan çiçəklərinə axıb onlara həyat verən su

Göyde dronlar gəzirdi. Bu Zəfər festivalında Xarıbülbülün rəqsini seyr edirdi, hafizəsinə köçürür, buradan dünyaya yayırdı. O dünyaya ki, 30 il susmuşdu. Haqq səsimizə səs verməmişdi. Ədalətə göz yummuşdu. Bu musiqi sükutun simfoniyası idi. Dardağın edirdi o sükutu. Bütün diqqətləri Şuşaya-festivala, Zəfərin festivalına, Xarıbülbülün həbsdən qurtardığı günə yönəldirdi. Xarıbülbül səsləndirirdi bu simfoniyanı. Bu, Zəfər simfoniyası idi. Adı da tarixi ədalətin bərpası idi. Bu simfoniyanı dinləyən hər kəs öz payını alırdı: utanan utanırdı, uduzan yenidən məğlub olurdu, qürur duyarsa elə oradaydı-xarıbülbülün yanında, əhatəsində, ondan kilometrərlə uzaqda, lakin bir ürkədə, bir döyüntüdə, bir ritmdə

Xarıbülbülün gözələrində yaş gördüm. Doğmalarını görmüşdü, anlayırdım onu. Bu, sevinc yaş idi, o dolurdu, boşalırdı. Dünəni ilə bu gününün müqayisəsində kədər atır, sevinci qarşılayırdı. Xarıbülbülün üzü gülürdü. Bu, Üzeyirin, Natəvanın, Vaqifin, Xanın qürbətini sona çatdırdığı an üçün idi. 30 ildə dağıdılmış, viranə edilmiş tarixi abidələr, məscidlər, pirlər üçün, həm də onlara yeni həyatın verilməsi üçün idi. Xarıbülbül Prezident İlham Əliyevin çıxışını dinləyirdi: "Biz Şuşanı quracağıq, bərpa edəcəyik, mənfur

düşməni isə Şuşanı dağıdırdı. İndi siz - burada olan vətəndaşlar, dostlar gəzəcəksiniz, görəcəksiniz ki, Şuşa hansı dağıntılara məruz qalıb. Amma yenə də deyirəm, biz Şuşamızı, Ağdamımızı, Cəbrayılımızı, Füzulimizi, Zəngilanımızı, Qubadlımızı, Laçınımızı, Kəlbəcərimizi qəlbimizdə yaşatmışdıq. Dağıdılmış məscidləri biz bərpa edəcəyik, amma o məscidlər işğal dövründə bizim qəlbimizdə ucalmışdı. İndi isə biz burada, Cıdır düzündə - hər bir azərbaycanlı üçün müqəddəs olan yerdə yığılmış və bu musiqi bayramını, bu birlik bayramını, bu qayıdış bayramını, bu ləyaqət bayramını qeyd edirik". Dinlədikcə də qürurdan göz yaşlarını saxlaya bilmirdi.

Abidəsi, məscidi, dağı-dərəsi, şairi, şəxsiyyəti, gülü-çiçəyi kimi, uğrunda can qoyan şəhidlərini də anırdı Xarıbülbül. Ağlayırdı, lakin bu göz yaşları kədərdən çox qürur yaşlarına bənzəyirdi. Bunu onun arada bir bayatı pıçıltılarında duyurdum:

Şalım al bağlaram,
Qara yox, al bağlaram.
Qarabağda minlərimi
Mən qürurdan ağlaram.

Qürur duyuram... Festivaldakı insanlar, bütün Azərbaycan qürur duyur.

**Qürura bax, Şuşadan
ətrafa yayılıb Qarabağ
boyda olur**

Yox, yox, Azərbaycan boyda olur. Bura-

dan dünyaya yayılır. Mühəribədən sonrakı musiqi festivalı ilə bu əzəli torpaqların kimə məxsus olduğunu sərgiləyir. 30 il öncəki musiqi festivallarının davamıdır bu. Axı Şuşa festivalların keçirildiyi məkan olub. Burada, Cıdır düzündə erməni necə yallı gedə bilərdi? O yad ayaqlar, o yad nəfəslər, o naməlum musiqi Şuşanın sinəsinə yalnız dağ çəkə bilərdi. Çəkdi də. Ölmək, yox olmaq əlində olsa idi, o yallıdan sonra Şuşa yer üzündən çoxdan silinmiş olardı. Lakin taleyi öz əlində deyildi ki... Yaxşı ki dözdü, dayandı, yolunu gözlədi soydaşlarının. Budur, qayıdıb onlar, qayıdacaqlılar da. Torpağı erməniyə verməyəcəkdilər ki...

Nə gözəl musiqilər səslənir, ilahi... Bu musiqilərlə illər öncə ulu öndərimizin "Arzu edirəm ki, sizinlə birlikdə gedək Şuşaya. Gedəcəyik! İnanın ki, gedəcəyik! Şuşa Azərbaycanın gözüdür. Şuşa bizim mədəniyyətimizin, tariximizin rəmzidir" kimi inamlı fikirləri çınlayır qulaqlarımda. Dövlətimizin başçısı cənab İlham Əliyevin ata nəsihətinin yerinə yetirilməsi ilə bağlı qürurlu cümlələri qarışır bu musiqiyə: Necə böyük inamla, necə böyük sevgi ilə Heydər Əliyev deyirdi ki, biz Şuşaya qayıdacağıq, inanın ki, qayıdacağıq. O, özü inanırdı, bizi də inandırır. Bizə də onun inamı, xalqın iradəsi əlavə güc verdi və bu gün biz buradayıq, bu müqəddəs torpaqdayıq. Qeyd etdiyim kimi, bundan sonra bu torpaqlarda Azərbaycan xalqı əbədi yaşayacaq, bundan sonra Qarabağda Azərbaycan muğamı əbədi səslənəcəkdir.

Ardınca, "Şuşa, sən azadsan, Şuşa, biz

qayıtmışıq!" kimi bənzərsiz cümlələr qarışıq musiqi Şuşanın səmasından dumanı, çəni çəkir. Günəş doğur bu yurda. Musiqi bayramına ellər sevinir. Dəmir yumruq bu musiqinin təsiri ilə bir daha göylərə qalxır, artıq Şuşanın yalnız səmasını seyr edə bilən yağının gözünün odunu bir daha alır. Burada-Şuşada daha əzəmətli, daha təsirli olur. Bir də ən çox təsirli olan budur:

Əzizim, bizim qala,
Həmişə bizim qala.
Tikmədim özüm qalam
Tikmişəm, izim qala.

44 günlük Zəfərə bərabər 2 günlük Zəfərimizin üstünə bir Zəfər də gəlir. Bu tarixi Zəfərlə hər il yenidən keçiriləcək "Xarıbülbül" musiqi festivalı. Bu Zəfər ruhlı musiqi sədalarına ellər axışib gələcək. Düşmənin bağrını çatladan Zəfər... Qonşuluqda pusqada durub dinlədikləri, məğlubiyyətlərinin acısını yaşadıkları musiqili Zəfər... Bir anda təxəyyülümde hər il musiqi festivallarına yığılan insanların üzündə azad torpaqlarımızın sevinci bərk vurdurca, 30 illik həsrəti vüsal qovub qayalardan sonsuz dərələrin dibinə yuvarlandıqca, bəli, "bu qala bizim qaladır, həmişə də bizim qaladır",- deyirəm. Bu qalanı yenidən bizimki edən cənab Prezidentimiz və şəhidlərimiz isə Azərbaycan tarixində qala talei, qala ömürlü şəxsiyyətlərdir: "Tikmədim ki, özüm qalam, tikmişəm, izim qala" misalı kimi...

Mətanət MƏMMƏDOVA

